

Koskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

20.5.2006

N:o 29

Kintereen Aholassa 1990-luvun alussa. Maila Koskelainen entisen kotitalonsa pihassa ihmettelee uuden asukkaan rakennelmia. Kintereeseen on rakennettu tiheään taloja, jotka on siirretty lähikylistä, luultavasti Koskelasta ja Järvenpäästä.

15.5.2006

Suvun muistot talteen

Suurin osa Koskelaisten suvun tunnetuista jäsenistä polveutuu suhteellisen pieneltä alueelta entisen Viipurin maalaiskunnan silloisesta Vahvialan kylästä, josta lähikylineen muodostettiin 1920-luvun alussa oma kuntansa. Osa suvun jäsenistä lähti jo vuosisadan kahden tai kolmen ensimmäisen vuosikymmenen aikana joko koulutien kautta tai muuten leveämpää leipää etsimään kauemmas. Sotien jälkeen suku on hajaantunut ympäri Suomen ja sen kaukaisimmat jäsenet löytyvät Pohjois-Amerikasta ja Australiasta saakka. Heidän vaiheistaan olemme saaneet lukea tästäkin lehdestä.

Olemme tähän saakka voineet melko vähän julkaista tietoja eri sukuhaaroista. Nyt olemme saaneet rauhalaisten Riitta Kiviniemi-Varjosen kokoaman selvityksen Vahvialan naapurikuntaan Lappeelle siirtyneistä Koskelaisista. Siihen liittyy myös välillä Topra - nimeä kantanut haara, jonka selvittämiseen on Osmo Koskelainen osaltaan myötävaikuttanut.

Sukuseuran lehti onkin eräs parhaita välineitä löytää kadonneita sukulaisia, niin omasta maasta kuin ulkomaille ehtineistä. Lehdessämme olemme myös esitelleet suvun jäseniä. Tällä kertaa jouduimme teknisistä syistä jättämään joitakin mielenkiintoisia henkilöiden esittelyjä seuraavaan numeroon, mutta jatkossa palstatilaa varmasti löytyy.

Tunnetun kaikki esittelyn arvoisia sukulaisia, jotka harrastavat mielenkiintoisia asioita tai ovat kunnostautuneet jollakin alalla. Julkaisemme mielellämme heitä koskevia esittelyjä ja kirjoituksia, joten lähetäkää niitä lehden takasivulla oleviin osoitteisiin ja mielellään kuvien kera.

Tänä vuonna on taas vuorossa kotiseutumatka. Perinteisen ohjelman lisäksi tutustumme yhteen jatkosodan ratkaisupaikoista Tali-Ihantalaan. Neuvostojoukkojen hyökkäys pysäytettiin siellä kesä-heinäkuun vaihteessa 1944 Pohjoismaiden historian suurimmassa taistelussa, johon osallistui 50000 suomalaista ja 150000 neuvostoliittolaista sotilasta. Voin taata, että käynnistä Tali-Ihantalan taistelupaikoilla tulee unohtumaton.

Toivotan kaikille lehtemme lukijoille hyvää kesää. Toivottavasti tapaamme heinäkuussa kotiseutumatkalla.

Heikki Koskelainen

Kotiseutumatka 22.5.2004. Viipurin satamaa. Kuvattu Viipurin linnantornista.

Kotiseutumatka 22.5.2004. Viipurin kauppa- ja bussiparkkipaikka. Kuvattu Viipurin linnantornista.

22.5.2004. Koskelan koski

22.5.2004. Silta Koskelan kosken yli

Karjala ja Suomi Venäjän etuvartiona

Me suomalaiset olemme kautta historiamme nähneet Karjalan ja koko Suomenkin lännen etuvartiona idästä tulevaa uhkaa vastaan. Ensin Novgorodista, sitten Moskovasta ja myöhemmin myös Pietarista (Leningradista) katsoen tilanne on ollut aivan päinvastainen. Karjala ja Suomi ovat olleet astinlautoina lännestä tuleville hyökkäyksille itänaapuriin. Pääuhkana oli ensin pitkään Ruotsi ja sitten Saksa. Ajoittain ovat aseitaan kalistelleet ainakin Puola, Tanska, Englanti ja Ranska. Liittosuhteet ovat tietysti vaihdelleet suurpolitiikan muutosten myötä. Samoin on vaihdellut luoteisen suunnan merkitys Venäjälle. Aina sitä on tarvittu suurvallan turvallisuusvyöhykkeenä.

Riitamaa Ruotsille

Karjala lienee asutettu noin 800-1000 jkr. Alue joutui vähitellen Novgorodin kauppavaltion vaikutuspiiriin. Asukkaita kastettiin kreikkalaiskatoliseksi. Ruotsi kasvatti 1100-luvulta alkaen aluettaan Suomen suuntaan ja kastoi asukkaat roomalaiskatoliseksi. Epävirallinen raja oli aluksi Kymijoki.

Viipurin seutu otettiin 1293 ja valtauksen turvaksi rakennettiin linna. Pähkinäsaaren rauha 1323 jakoi Kannaksen kahtia. Novgorodin tilalle tuli Moskovan suuriruhtinaskunta ja sitten Venäjä. Ruotsi kehittyi vähitellen sotilaallisesti Venäjää voimakkaammaksi. Ruotsi sai Stolbovan rauhassa 1617 Kannaksen ja Pohjois-Karjalan lisäksi myös Inkerin. Alueita hallittiin voittomaina. Ortodoksit pakenivat suurin joukoin Venäjän alueille.

Voimistuva Venäjä yritti 1656-58 ns. Rappasodassa vallata alueitaan takaisin. Vielä tällä kertaa yritykset vaivoin torjuttiin. Hävitys oli suurta molemmin puolin rajaa.

Pietarin suoja-alueeksi

Suuren Pohjan sodan aikana voimasuhteet muuttivat. Tsaari Pietari Suuri loi Venäjälle ajanmukaisen armeijan. Ruotsin Kaarle XII:n seikkaillessa Puolassa tsaari valtasi Inkerinmaan ja perusti 1703 St. Petersburgin (Pietari) kaupungin naapurinsa alueelle. Viipuri ja Käkisalmi vallattiin 1710. Kannas oli siirtynyt uudelle isännälle. Koko Suomi otettiin muutama vuoden päästä. Uudenkaupungin rauhassa 1721 raja vedettiin suunnilleen nykyiselle tasalle. Venäjän pääkaupunki sijaitsi nyt valtakunnan alueella.

Viipurista tuli rajalinnoitus torjuntasuuntana länsi. Ruotsi, lähinnä Ranskan ja joskus Englannin tukemana, nähtiin ensisijaisena vihollisena tällä suunnalla. Tässä oltiin Pietarissa täysin oikeassa. Hattujen sodassa 1741-43 Ruotsi teki ponnottomia yrityksiä alueen takaisin valtaamiseksi, mutta hyökkääjä ei koskaan päässyt Vilajokea pidemmälle. Turun rauhassa raja siirtyi Kymijokeelle, siis itse asiassa 500 vuoden takaiselle rajalle.

Mennyttä suurvalta-asemaansa haikaileva Ruotsi

yritti vielä uudelleen Kustaan sodassa 1788-90 saada Karjalan ja Inkerinkin takaisin. Suuret suunnitelmat menivät taas myttyyn. Venäjä oli yksinkertaisesti liian vahva. Ruotsin armeija oli kuninkaan ponnisteluista ja Ranskan valtavasta raha-avusta huolimatta rappiolla. Erityisesti korkeaa upseeristoa sota ei kiinnostanut vähääkään. Joitain kunniakkaita taisteluja kyllä käytiin, lähinnä merellä. Värälän rauhassa raja säilyi entisellään.

Loppuratkaisu nähtiin 1808-09. Venäjä hyökkäsi vastoin odotuksia talvella. Suomen armeija perääntyi suunnitelmien mukaan, mutta Viaporin antautuminen romutti kaiken. Suomi liitettiin Venäjään Tornionjokea myöten.

Sadan vuoden taistelujen ja neljän sodan jälkeen Suomi oli kokonaisuudessaan liitetty Venäjään. Suomalaisen näkemyksen mukaan ”Vanha Suomi” yhdistettiin vallatun alueen kanssa, mutta Pietarista katsoen muu Suomi liitettynä Viipurin kuvernementtiin muodosti laajan suoja-alueen Pietarille.

Suomi Venäjän linnoitusalueena

Venäjän keisarikunnalla oli valtavat voimavarat. Niitä käytettiin runsain mitoin sotilaalliseen varusteluun. Karjala ja myöhemmin koko Suomi olivat tässä suhteessa eräs painopistesuunta.

Olihan myös Ruotsi linnoittanut itärajaa. Viipuri on tässä suhteessa tunnetuin, vaikka sen merkitys laski Stolbovan rauhan jälkeen. Muita Kannaksen linnoja olivat Käkisalmi sekä Nevanlinna ja Pähkinälinna. Rajalinnaksi on laskettava myös Olavinlinna. Hamina ja Lappeenranta linnoitettiin ennen Hattujen sotaa. Turku ja Hämeenlinna olivat jo selustaa. Ruotsin ajan tunnetuin varustus oli tietysti 1748 alkaen rakennettu Viipuri (Suomenlinna), joka oli aikansa suurin merilinnoitus. Sitä täydensivät Svartholman saarilinnoitus ja Loviisan bastionit. Ne suljivat rannikon päätien.

Venäjän suunnittelu lähti Pietarin puolustuksesta. Siellä olivat lähisuojana Pietari-Paavalin linnoitus entisen Nevanlinnan paikalla ja Kronstadtin merilinnoitus. Jo 1730-luvulla Viipurin linnoituslaitteet uusittiin niin, että vahvin suunta oli länteen. Tässä vaiheessa tehtiin parannuksia myös Ruotsilta otetuilla Haminan, Lappeenrannan ja Savonlinnan varustuksissa. 1770-luvulla rakennettiin uusi linnoitus Taa-vettiin (Davidovskaja) ns. ylisen Viipurin tien sulkemiseksi.

Maineikas sotamarsalkka A. V. Suvorov sai 1790-luvulla Kustaan sodan jälkeen tehtäväkseen tarkistaa luoteisen suunnan linnoitusjärjestelyt. Se korostanee suunnan tärkeyttä Venäjän ajattelussa. Entisten linnoitusten lisäksi ryhdyttiin rakentamaan uusia mm. Kotkan Ruotsinsalmeen, Kyminkartanoon (Kyminlinna), Liikkalaan, Uttiin, Kärnäkoskelle ja Järvi Taipaleeseen. Kaikki ajatellut hyökkäysreitit oli näin suljettu. Samalla uusittiin ja laajennettiin vanhoja linnoituksia eritoten Haminaa, Lappeenranta ja tietysti Viipuria. Töitä johti Venäjän linnoitushallinto, jolla oli joukko erittäin kyvykkäitä insinööriupseereita käytössään. Tunnetuimpia olivat myöhem-

pi Viaporin valloittaja J.P. van Suchtelen, Suomen tuleva kenraalikuvernööri Fabian Steinheil ja Carl Opperman. Hänellä oli yhteys Tervajoelle, kuten toisaalla kerrotaan.

Suomen sodan alkaessa linnoitusketju oli pääpiirtein valmis. Sen suojasta Venäjän armeija lähti hyökkäämään.

Koko maan tultua liitetyksi Venäjään Suomi muutettiin valtavaksi sotilaalliseksi suoja-alueeksi. Rakennettiin suuri määrä varuskuntia, joita itsenäinen Suomi sittemmin käytti aina näihin päiviin. Erityisen merkittävä oli viime vuosisadan alkupuolella rakennettu rannikkolinnoitusjärjestelmä, joka palveli Suomea erittäin hyvin viime sodissa ja palvelee osin vieläkin. Sen rakentamiseen antoi vauhtia Krimin sota 1854-55, jolloin länsivaltain laivastot seilasivat Suomen rannikoilla tuhoten mm. Ahvenanmaata suojaavan Bomarsundin linnoituksen. Toinen vauhdittaja oli Venäjän avomerilaivaston tuho Tsushimassa vuonna 1905 Japanin vastaisessa sodassa.

I Maailmansodan sytyttyä rakennettiin Helsingin ympärille vielä linnoitusvyöhyke maan puolelle. Rannikkolinnoituksia lisättiin ja patteritöitä tehtiin monin paikoin muuallakin. Kaikki tähtäsi Saksan hyökkäyksen torjuntaan. Sitä ei tässä sodassa Suomen kautta tullut, vaikka Saksan joukkoja Suomessa keväällä 1918 toimikin.

Neuvostoliiton aika

Historia ei toista itseään, vaikka vanha sanonta niin väittääkin. Sen sijaan maantiede ei muutu miksiäkään. Myös Neuvostoliiton laskelmissa yksi todennäköinen hyökkäysreitti maahan kulki edelleen Suomen kautta. Tosin mitään hyökkäyssuunnitelmia ei tällä taholla ennen II Maailmansotaa ollut. Keisarivallan rakentamassa suojavyöhykkeessä oli kuitenkin aukko. Saksan ja NL:n sopimus 23.8.1938 mahdollisti sen sulkemisen. Se onnistui osittain Talvisodassa. Viipurin seutu palautui taas suoja-alueeksi. Suurvallan ajattelua kuvanee se, että Otto-Ville Kuusisen johtoon ajateltu suomalais-karjalainen tasavalta olisi ulottunut Vienan mereltä Tornionjoelle. Se suunnitelma Suur-Suomesta ei toteutunut.

Sitten tuli 1941 Suomen suunnalta pelätty hyökkäys. Nyt itse asiassa toteutuivat ne suunnitelmat, joita Ruotsin vallan aikana oli laadittu. Saksa valtasi Baltian ja Inkerin. Suomen armeija eteni yhteistoinnassa saksalaisten kanssa Pietarin/Leningradin edustalle ja kauas Aunukseen. Pohjoisempana tavoiteltiin Muurmannin rataa ja Vienanmerta. Heimoaate ja unelma Suur-Suomesta antoivat aatteellisen siivityksen. Saksan sotilaallinen voima mahdollisti Suomen taistelun toista suurvaltaa vastaan. Suur-Suomi jäi nytkin tekemättä.

Sodan jälkeen NL vain palautti uudelleen Pietari Suuren turvallisuusrajan. Menetetty alue on kartoilla pieni Moskovasta ja jopa Tukholmasta katsottuna. Väitteet Suomen pääsemisestä vähillä aluemenestyksillä viime sodissa ovat näin katsoen perusteltuja. YYA-sopimus ulotti NL:n turvallisuusrajan Tornionjoelle. Keisarikunnan suoja-alue oli palautettu tällä-

kin suunnalla. Oleellista oli Ruotsin pysyminen ainakin muodollisesti irti Pohjois-Atlantin puolustusliitosta. Sekin oli osa NL:n suojavyöhykettä, kuten puolueeton Ruotsi Venäjän keisarikunnalle.

Tämän päivän tilanne

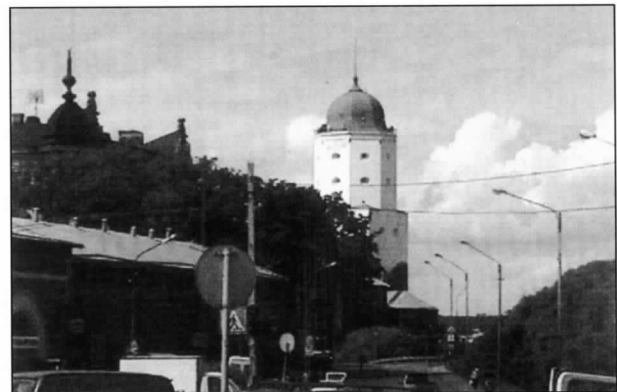
Venäjällä ei yleensä ymmärretä, miksi Karjalan valuttu alue pitäisi luovuttaa Suomelle takaisin. Sehän on venäläisten asuttamaa vanhaa venäläistä maata! Tämä on venäläinen historiankäsitys. He elävät sen mukaisesti, pidämme me sitä oikeana tai emme.

Menetetyn alueen sotilaallinen merkitys on nykyään pieni. Sen tärkeys Venäjälle perustuu siihen, että alue on eräs suurvallan taloudellinen astinlauta länteen. Sieltä virtaavat jo nyt ja eritoten tulevaisuudessa kaasu, sähkö ja öljy länsimaihin. Vastaavasti lännen rahat lihottavat Venäjän valtion ja yritysten tilejä. Ei Venäjällä nähdä mitään syytä tämän tilanteen muuttamiseen. Mitä Suomi alueella tekisi? Tilaa on pienen maan mitättömälle väestömäärälle yllin kyllin ilman lisäaluetakin.

Suomalaisten on syytä muistaa Paasikiven ärähäys niille, jotka sodan jälkeen vaativat Neuvostoliitolta laillisten muotojen noudattamista. ”Ei Moskova ole mikään raastuvanoikeus!” Se oli totta silloin ja on totta edelleen, niin vaikeaa kuin meidän on sitä vieläkin ymmärtää.

Ilmo Kekkonen

Kirjoittaja on Vahvialan Tervajoella syntynyt yleisesikuntaeversti evp.

Viipuri. Koskelaiset kotiseutumatka 22.5.2004

Viipuri. Koskelaiset kotiseutumatka 22.5.2004

Karl Opperman

Sukuseuramme yhdymies Tervajoella Mihail Kostolomov on hyvin kiinnostunut kotiseutunsa historiasta. Sen vaiheita vuosisatojen kuluessa samoin kuin siellä vaikuttaneiden ihmisten elämää hän on tutkinut paitsi venäjällä myös erilaisista suomalaisista lähteistä ja arkistoista.

Tutkimustensa tuloksia hän on viime aikoina julkaissut kerran viikossa ilmestyvässä paikallisessa Wiborgiana-lehdessä. Seuraavassa muutama ote hänen artikkelistaan 24.3.2006.

Yksi Viipurin läänin ja laajemminkin Venäjän valtakunnan vaikuttajia oli Saksan Darmstadtissa v. 1765 syntynyt Karl Opperman, joka v. 1783 astui Venäjän armeijan palvelukseen. Hän yleni lopulta insinöörijoukkojen kenraaliluutnantiksi osallistuttuaan mm. Kronstadtin linnoituksen varusteluun, Venäjän- Ruotsin sotiin ja oltuaan eräs keskeisistä sotilaallisen insinööritaidon kehittäjistä ja oppilaitoksen perustajista. Kreivilliseen arvoon hänet korotettiin 1829 Bobruiskin linnoituksen rakentajana. Hän kuoli 1831 Viipurissa koleran uhrina.

Opperman liikkui etenkin 1790-luvulta lähtien usein Viipurin seudulla. Hänen enonsa oli Monrepon kartanon omistaja paroni Ludvig von Nikolay ja hänen tiedetään avustaneen tätä erityisesti kartanon hienon puiston suunnittelussa ja rakentamisessa. Oppermanilla tiedetään olleen maanomistuksia Viipurin lähetyvillä Tervajoella.

Karl Opperman liikkui etenkin vv 1808-09 laajalti Suomen alueella johtaessaan Viipurinlinnan ohella muidenkin linnojen kuten Hämeen linnan ja Olavinlinnan varustus- ja kunnostöitä. Vuodesta 1809 hän toimi sotaministeriön insinööriosaston tarkastajana ja vuodesta 1812 osaston johtajana. Hän oli myös mukana kuuluisassa Borodinoon taistelussa Napoleonin joukkoja vastaan.

Kirjoituksessaan Wiborgiana lehdessä "Mikko" pohtii myös sitä, olisiko Opperman omistanut muutamana vuoden ajan 1790-luvulla myös Tervajoen kartanon, kuten Kerttu Torniainen kirjoitti v. 1988 ilmestyneessä Hannu Koskelaisen toimittamassa Tervajoki-julkaisussa.

Tätäkin asiaa on sukumme sotilashistorian tietäjä Ilmo Kekkonen tutkinut. Nämä tutkimustuloksensa hän on julkaissut v. 2004 ilmestyneessä Tervajoen Koskelaisten sukukirjassa. Venäjän keisarinna Katarina II antoi 16.2.1795 insinöörikapteeni Carl Oppermanille nautintaoikeuden 12 vuodeksi 40 tilan tuloihin Viipurin pitäjässä. Näihin kuului muun muassa Tervajoelta viisi tilaa. Niihin kuuluivat ainakin n:o 6 Mättö ja n:o 7 Huusi. Lahjoitusmaihin kuuluivat myös Sahala ja Pekkala sekä Pesun talon läntinen puolikas ja maata Tervasaareen saakka. Näin päästäänkin viiteen tilaan, jotka kuuluivat nautintaoikeuteen.

Opperman yleni nopeasti; jo seuraavana vuotena Paavali I:n tultua tsaariksi hänelle nyt jo insinöörimajurina myönnettiin 29.11.1796 "ikuinen ja perinöllinen oikeus" mainittuihin tiloihin. Tämän jälkeen

hän saattoikin jo joulukuussa 1798, nyt 32-vuotiaana insinöörierverstinä myydä edellä mainitut viisi tilaa esikuntakapteeni Brockmanille 3 400 paperiruplalla. Kyseessä ei siis ollut Tervajoen kartano vaan osa paljon suuremmasta kokonaisuudesta. Jäljelle jäi vielä paljon maata, joihin ilmeisesti Tervajoen kartanokin jonkin muun myöhemmin tunnetun kartanon ohella kuului.

Ilmo Kekkonen huomauttaa sukukirjassa, että Tervajoen talonpojat eivät koskaan olleet maaorjan asemassa. Heidät katsottiin vapaiksi kansalaisiksi Ruotsin lain mukaan eikä siis maanomistajan henkilökohtaiseksi omaisuudeksi. Muualla Karjalassa yleisiä riitoja ja mellakoita maanomistajien kanssa ei Tervajoella ole tiedossa.

Vanhoja arvoituksia

1. Mihin iankaikkisuus loppuu?
(Eurajoki 1889)
2. Iho päällä, vaatteet sisässä.
(Alatornio 1932)
3. Ikänsä vedessä makaa eikä koskaan märkäne.
(Viipuri 1938)
4. Iso alla ähkää, vähä päällä löyhkää, kyynärä karvaista, kädensija paljasta.
(Loppi 1906)
5. Jalat mudassa, vartalo vedessä, pää ilmassa.
(Karttula 1895)
6. Jaloitta käy, käsittä syö, sormitta lyö.
(Pori 1889)
7. Joki juoksee jouhet suussa, karvainen katukka päässä.
(Rautu 1937)
8. Mikä se on, jota Jumala ei luonut, ja kuitenkin se on joka ihmisellä.
(Pori 1892)
9. Jänis juoksi jäätä myöten, sapaarointi saarta myöten, löi kynttä kynnykseen, kouraa kodan seinään.
(Sodankylä 1930)
10. Jänis jänkkä, konkkapolvi, heijaa hoijaa mäellä mennessään.
(Kivennapa 1926)
11. Herrain herkkua, kuningasten ruokaa, ei veitsellä leikata eikä lautaselle laiteta.
(Loppi 1921)
12. Henki alla, henki päällä, siinä hengetön välissä.
(Punkaharju 1938)

Vastaukset sivulla 8

Kaksi ja puoli vuotta Karjalassa

Istun tässä mietteissäni kaukana nykyisyydestä. Olen menossa ajatusteni tietä takaisin Karjalaan. Sinne meneminen vaatii todella keskittymistä niin, että ei vain ajatukset vaan maisematkin muuttuvat.

Oli vuosi 1941; jatkosota oli alkanut ja Suomen armeija oli saavuttanut tavoitteensa Kannaksella. Monen karjalaisen mieli paloi takaisin kotiseudulle. Kun tuli tieto Viipurin takaisinvaltauksesta, niin heti kohta ensimmäiset siviilit saivat palata sadonkorjuu- ja siivoustöihin. Uutisia kotiseudulta luettiin innostuneina.

Riemullista odotusta kesti koko syksyn ajan, ja joulukuun alussa saimme tiedon ”valmistautukaa kotiin-pääsymatkalle”. Se oli silloin paljon enemmän kuin vain valmistautua kotimatalle.

Joulukuun 6. päivä 1941, itsenäisyyspäivä silloinkin, kun saavuimme Nurmin asemalle. Talvella olimme lähteneet ja talvi oli nytkin, kun palasimme takaisin. Vajaat kaksi vuotta oli vainolainen vierailut ja muutos oli sen mukainen. ”Tulta, kuolemaa ja verta kylvään sota oli käynyt yli tienoon”.

Mutta uuden elämän ja uusien mahdollisuuksien aamu oli alkanut. Uusi kevät toi riemua rintaan. Valmisteltiin katiskoja jokikalastukseen. Odoteltiin roudan sulamista ja kyntötöiden alkamista. Ne muuttamat lehmistä, jotka kanssamme olivat evakkomatkaa tehneet pääsivät nekin kotoisille kevätlaitumille takaisin. Oli liikuttavaa nähdä, että ne tunsivat kivinavetan rauniot tullessaan ja inisten juoksivat lähemmäs niitä. Elämä jatkui; hankittiin lampaita ja sian kevätporsas aina Viipurista asti.

Kesä toi monenlaista ravintoa lisää kotipellon juurikasveista ja perunoista. Syyskaalit kasvoivat natischen nekin ja odottelivat jalostusta hapankaaliksi.

Voi niitä sieni- ja puolukkasaaliita mitä kannettiin syksyn metsiä samoilla. Elämä hymyi kaiken vaikeuden ja epävarmuuden keskellä. Sotahan jatkui vielä ja muistutti olemassaolostaan.

Läheiseltä sotavankileiriltä tulivat vangit sopivasti avuksi maataloustöihin. Miska, Mihail Botabenko, ukrainalainen autonkuljettaja kävi ahkeruudessaan ihan isännästä. Miska söi kiiltävää, sakeaa kaurakiisseliä voisilmän kanssa isosta mukista maitoa päälle ryypäten siinä missä muukin talon väki. Ja syötyään lauloi mahtavalla äänellä omalla äidinkielellään kiitokseksi ateristi. Sitten juoksujalkaa vankilaumaa tavoitellen yöksi leirille. - Miska, mikä lienee ollut kohtalosi jatkossa? Simolan pommituksen muistolaatassa mainitaan muiden uhrien joukossa menehtyneen myös sotavankeja.

Kotiseudulta kaksi lähtöä ja siinä välissä yksi paluu. Ne 13-15- vuotiaan nuoruudessa koetut monessa mielessä herkät vuodet olivat omalla tavallaan merkittävät ja antoisat. Näin niitä voi mielellään muistella.

Kerttu Waselius

Lisään tähän vielä erillisenä Jaakko Haavion ajatusta: ”Me saimme Karjalan tilapäisesti takaisin kesällä 1941 ja elimme siellä uuden, aktiivisen toivon aikaa kesään 1944 saakka. Silloin äkkilähtö oli lopullinen ja nyt - me matkaamme uudestaan ja uudestaan näille ihanille kotiseuduille, jotka nukkuvat mutta ovat jatkuvasti elävinä ja todellisina - unissamme.”

Hyvää kevättä kaikille
Toivottaa Kerttu

Heinäkorjuussa 1943. Ylijoen nuoret: Toini, Kerttu ja Ilmo ohjaksissa. Miska takana istumassa ja Vasili naapurin vanki. Alkuperäinen lato purettu tilalla Venäläisten rakentama heinäsuoja.

Lappeen Koskelaiset

Sukututkijan kannalta on mielenkiintoista todeta, miten sukuhaarat ovat vähitellen eriytyneet. Rauhalla asuva Riitta Kiviniemi-Varjonen on selvittänyt Viipurin maalaiskunnasta (Vahvialasta) Lappeelle muuttaneiden Koskelaisen ja aiemmin Topra-nimeä kantaneiden Koskelaisen yhteyksiä. Hyvänä apuna tässä oli nykyisin Oulussa asuvan Osmo Koskelaisen jo aikaisemmin lehdellemme antama selvitys omien esivanhempiansa Topra-nimen vaihtumisesta Koskelaiseksi.

Julkaisemme tässä kyseisen sukuhaaran vaiheet Riitta Kiviniemi-Varjojen selvityksen perusteella.

Koskelainen -lista

Koskelain Anna Andersdotter, s. 11.5.1818 , k. 21.12.1872 Viipuri mlk, Wahviala no 2 Sipilä
Koskelain Anna Henriksson, s. 1832
Koskelain, Taskula e. Dobra Beata Fredriksdotter, s. 21.4.1828 Viipuri mlk, Koskela
Koskelain Fredric Davidsson, s. 31.12.1798 Viipuri mlk, Koskela, k. 31.12.1866 Viipuri mlk, Wahviala
Koskelain Israel Jeremiasson, s. 26.5.1805 Viipuri

mlk, Koskela, k. 7.8.1868 Viipuri mlk, Houni
 Koskelain e. Topra Filip Elianpoika, s. 7.11.1868
 Lappee, Haapajärvi Kaipia, k. 29.4.1918 Lappee
 Koskelainen Aina Michelsdotter, s. 11.5.1889 Viipuri mlk
 Koskelainen, Penttilä Alli Orvokki Feeliksintytär, s. 19.5.1929
 Koskelainen Anders, s. 1819 , k. 1.10.1878 Viipuri mlk
 Koskelainen Anna Eliaantytär, s. 10.9.1880 Lappee, k. 4.5.1965
 Koskelainen, Ropo Anna Eliaksentytär, s. 15.1.1814 Viipuri mlk, Nurmis, k. 17.2.1889 Viipuri mlk
 Koskelainen Anna Filipdotter, s. 12.11.1891 Lappee, Haapajärvi no 5 Hanska, k. 23.12.1899 Lappee, Haapajärvi no 5 Hanska
 Koskelainen Anna Maria Michelsdotter, s. 4.1.1890 Viipuri mlk, Kintere, k. 30.10.1901 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Anton Michelsson, s. 13.10.1897 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Eino Elias Eliaksenpoika, s. 10.12.1914 Lappee
 Koskelainen Eino Wilhelm Heikinpoika, s. 27.4.1899 Viipuri mlk, Wahviala no 4 Koskela
 Koskelainen Elias Filipsson, s. 6.9.1894 Lappee, Haapajärvi no 5 Hanska
 Koskelainen Elias Michelsson, s. 13.1.1868 Viipuri mlk, Lautala, k. 24.1.1926
 Koskelainen Elias Simonsson, s. 1790
 Koskelainen Elina Siviä Eliaksentytär, s. 12.8.1919 Lappee
 Koskelainen Elisabeth (Liisa) Henriksdotter, s. 19.5.1845 , k. 11.4.1891 Viipuri mlk, Wahviala no 4 Koskela
 Koskelainen Emilia Michelsdotter, s. 8.7.1886 Viipuri mlk, Kintere, k. 2.2.1889 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Emma Michelsdotter, s. 18.5.1900 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Eva Henriksdotter, s. 3.8.1846
 Koskelainen Hannu Armas, s. 1935 Wahviala, VL
 Koskelainen Heikki, s. 21.11.1895 Viipuri mlk, Wahviala
 Koskelainen Heikki Antinpoika, s. 26.11.1859 Viipuri mlk, Wahviala
 Koskelainen Heikki Michelsson, s. 16.6.1881 Viipuri mlk, Lautala, k. 1931
 Koskelainen Helli Eeva, s. 1941 Valkeala
 Koskelainen Hilma Filipdotter, s. 6.12.1897 Lappee, Haapajärvi no 5 Hanska, k. 26.9.1929 Lappee
 Koskelainen Hilma Lydia Heikinpoika, s. 22.5.1903 Viipuri mlk, Wahviala no 4 Koskela
 Koskelainen Hugo Johannes Heikinpoika, s. 2.6.1901 Viipuri mlk, Wahviala no 4 Koskela
 Koskelainen Hugo Michelsson, s. 21.4.1893 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Johan Edvard Michelsson, s. 23.8.1895 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Johan Michelsson, s. 21.9.1871 Viipuri mlk, Houni, k. 13.7.1872 Viipuri mlk, Houni

Koskelainen Jorma Kalevi Einonpoika, s. 15.9.1949 Lappee
 Koskelainen Juhana
 Koskelainen Kaarlo Ilmari Eliaksenpoika, s. 19.7.1922 Lappee
 Koskelainen Kerttu Impi Siviä, s. 5.8.1919
 Koskelainen Matilda Michelsdotter, s. 9.3.1882
 Viipuri mlk, Kintere, k. 31.8.1886 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Matti Tapio, s. 7.9.1937 Wahviala, VL
 Koskelainen Mervi Maarit, s. 6.4.1963 Orimattila
 Koskelainen Michel Andersson, s. 24.9.1851 Viipuri mlk, Koskela
 Koskelainen Michel Israelsson, s. 24.12.1840 Viipuri mlk, Houni
 Koskelainen Mirjam, s. 1930
 Koskelainen Mirjam Aili Eliaksentytär, s. 21.7.1924 Lappee
 Koskelainen Oiva Ensio, s. 9.5.1925 Wahviala, VL
 Koskelainen Olga Maria Michelsdotter, s. 31.5.1885 Viipuri mlk, Kintere, k. 3.7.1885 Viipuri mlk, Kintere
 Koskelainen Pauli Armas, s. 28.3.1921
 Koskelainen Pentti Hannu Eliaksenpoika, s. 22.1.1931 Lappee
 Koskelainen Seppo Ilmari, s. 1951 Ylöjärvi
 Koskelainen Taisto Samuli Einonpoika, s. 22.1.1952
 Koskelainen Tarja Sisko, s. 10.4.1968 Orimattila
 Koskelainen Toivo Armas, s. 6.9.1902 Viipuri mlk, Wahviala
 Koskelainen Toivo Filipinpoika, s. 8.5.1901
 Koskelainen Tuovi Rafael Eliaksenpoika, s. 6.1.1927 Lappee
 Koskelainen Uno Filipinpoika, s. 28.12.1908 Lappee
 Koskelainen Viljo Olavi Eliaksenpoika, s. 9.3.1917 Lappee
 Koskelainen Väinö Filipinpoika, s. 11.7.1904 Lappee, k. 13.5.1917 Lappee
 Koskelainen e. Topra Antti Eliaksenpoika, s. 11.4.1877 , k. 1.11.1963
 Koskelainen e. Topra Aune Helena Antintytär, s. 8.5.1913
 Koskelainen e. Topra Eino Johannes Antinpoika, s. 6.4.1909 Lappee
 Koskelainen e. Topra Elsa Maria Antintytär, s. 4.6.1902 Lappee, k. 14.5.1903 Lappee
 Koskelainen e. Topra Helmi Elvira Antintytär, s. 17.9.1906 Lappee
 Koskelainen e. Topra Hilikka Aliina Antintytär, s. 16.2.1921 Lappee
 Koskelainen e. Topra Lauri Armas Antinpoika, s. 23.5.1918 Lappee, k. 10.11.1941 Kaatui sodassa
 Koskelainen e. Topra Pietari Arvid Antinpoika, s. 14.9.1915 Lappee
 Koskelainen e. Topra Rauha Siviä Antintytär, s. 17.3.1904 Lappee
 Koskelainen e. Topra Suoma Edit Antintytär, s. 18.4.1911 Lappee

Vainikan sisarukset Emman luona Porvoon Suomenkylässä -50 luvulla. Kuvassa Ida Hottinen s.-05, Toivo s.-16, Emma Koskelainen s.-97, Juhana s.-10 ja Lyydi Käki s.-07

Vahvialan kirkolla 1922. Lyydi Vainikan rippikuva. Kasvat raaputettu pois. Rovasti vehniäinen keskellä.

Lehden kansikuva

Arvoitusten ratkaisut

1. S-kirjaimen
2. Kynttilä
3. Kieli
4. Kylpijä ja vasta
5. Järviruoko
6. Kello
7. Rukki
8. Synti
9. Lumimyrsky
10. Tahko
11. Äidinmaito
12. Ratsu, ratsastaja ja satula

Kotiseutumatka 22.7.2006

Tervajoki, Vahviala, Kiiskilä, Viipuri, Tali-Ihantala

Nyt on taas perinteisen kotiseutumatkan aika. Tällä kertaa tutustumme myös Krohnién kulttuurisuvun kuuluisaan Kiiskilän kartanoon sekä jatkosodan yhteen tärkeimpään taistelupaikkaan Tali-Ihantalaan, joka on vain 14 kilometrin päässä Viipurin keskustasta.

Oppaanamme on entiseen tapaan nykypolven viipurilainen Mikko, joka - jos kukaan tuntee sekä Viipurin että sen vanhan maalaiskunnan historian ja nykyisyyden. Matkan vetäjänä toimii entiseen tapaan Hannu Koskelainen Kausalasta.

Matkan aikana poikkeamme perinteisillä paikoilla niin Vahvialassa kuin Viipurissakin, jossa myös on varattu aikaa yhteiselle lounaalle sekä mahdollisiin toriostoksiin.

Bussi lähtee lauantaina 22.7. Helsingistä Kiasman edestä klo 6.00. Seuraavat pysähdyspaikat ovat Itäkeskus 6.15, Porvoo 7.00 ja Leikari 8.00.

Matkan hinta on osanottajamäärästä riippuen noin 65-70 euroa. Hintaan sisältyy ryhmävakuutus, jolloin erillistä omaa vakuutusta ei tarvita. Passista lähetetään ilmoittautumisen yhteydessä kopio henkilötietosivusta Hannu Koskelaiselle. Passin on oltava voimassa 6 kuukautta matkan jälkeen.

Ilmoittautumiset matkalle kesäkuun aikana ja viimeistään 5.7. osoitteella Hannu Koskelainen, Parolantie 29, 47400 Kausala. Mahdolliset tiedustelut puh. 05-3260226. Ilmoittautumiskirjeeseen puhelinnumero mahdollista yhteydenottoa varten.

Koskelaiset

Vast. toimittaja Heikki Koskelainen
Leppisaarentie 10 C
00830 Helsinki
puh. 09-755 33 57, 050-56 34 065
heikki.koskelainen@kolumbus.fi

Toimittaja Pekka Koskelainen
Hambonkaari 69
06500 Porvoo
puh. 0400-918 375

Paino Formato Print Oy, Porvoo

Julkaisija Koskelaiden Sukuseura ry

Tilausmaksu 12 € sisältyy jäsenmaksuun

Pankkitili Nordea 126230-518535